

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/211/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200222
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200222.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa A. B., bytom Q., zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom AK Sibírska 4, Bratislava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. októbra 2014, č. k. 24Sd/67/2014-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 7. októbra 2014, č. k. 24Sd/67/2014-45, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XY zo 14. februára 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. XY z 15. apríla 2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 7. októbra 2014, č. k. 24Sd/67/2014-45, potvrdil rozhodnutie číslo XY zo 14. februára 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím odporkyne č. XY z 15. apríla 2014, ktorými odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 10. júna 1999 z dôvodu, že na rozhodnutie o žiadosti nie je príslušná. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 01.09.1998 poberateľom výsluhového príspevku priznaného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky podľa zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) za dobu služobného pomeru v rozsahu 35 rokov a 39 dní. Doba výkonu základnej vojenskej služby navrhovateľa od 01.08.1963 do 30.08.1965 a doba jeho služobného pomeru v PZ od 01.09.1965 do 31.08.1998 bola

zaradená do I. kategórie funkcií, navrhovateľ teda vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií a vek 55 rokov dovŕšil dňa XX. X. XXXX. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31.12.2003 nebol nepretržite zamestnaný, ako to predpokladá § 261 zákona o sociálnom poistení a teda nebola dotknutá kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodnúť o jeho nároku na starobný dôchodok. Preto preskúmané rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že obdobie výkonu služby príslušníka PZ treba považovať za obdobie dôchodkového poistenia podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľ ukončil služobný pomer dňom 31.08.1998 a od 01.09.1998 mal priznaný výsluhový príspevok, pričom mu nebolo zohľadnené zaradenie do I. kategórie funkcií. Po skončení služobného pomeru bol od 01.09.1998 do 31.08.2002 evidovaný ako nezamestnaný na Úrade práce a táto doba by mu mala byť hodnotená ako náhradná doba. Taktiež mu nebola hodnotená doba od 01.09.1958 do 31.07.1963, kedy vypomáhal pri poľnohospodárskych prácach svojim rodičom. Nesúhlasil s názorom odporkyne a krajského súdu, že príslušné na rozhodovanie o dôchodku navrhovateľa je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, pričom poukázal na okolnosť, že do 30.04.1998 existoval len jeden spoločný systém dôchodkového zabezpečenia, do ktorého odvádzal odvody aj navrhovateľ a jeho zamestnávateľ. Preto žiada priznanie starobného dôchodku od odporkyne podľa kritérií a právnych noriem, ktoré platili v čase jeho služby. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutie odporkyne aj so zmenovým rozhodnutím a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania za úkony právnej služby v konaní na krajskom súde i v odvolacom konaní.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa trvala na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázala na to, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení od 10. júna 1999, t. j. pred dňom účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. a jeho zamestnanie netrvalo nepretržite do 31.12.2003. Z toho dôvodu nie je vylúčená aplikácia § 142 zákona o sociálnom zabezpečení a rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok je kompetentný príslušný orgán Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

V zmysle § 259 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií, sa priznávajú do 31. decembra 2003.

Podľa § 206 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov výška dávok výsluhového zabezpečenia podľa tohto zákona je závislá od doby výkonu štátnej služby vykonanej v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostných zboroch, ozbrojených zboroch a v Slovenskej informačnej službe a od výšky priznaného služobného platu, ktorý policajt dosiahol v určenom období pred vznikom nároku na dávku.

Podľa § 210 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej

informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov výsluhový príspevok patrí v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom policajtovi, ktorého služobný pomer sa skončil:

- a) uvoľnením podľa § 191,
- b) prepustením podľa § 192 ods. 1 písm. a) až d) a g),
- c) uplynutím dočasnej štátnej služby podľa § 198.

Podľa § 211 ods. 1 písm. d/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov príspevok patrí oprávnenému vo výške 30% zo základu pre výpočet dávky, ak služobný pomer trval aspoň po dobu 15 rokov.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci z povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v I. kategórii funkcií.

Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície pri súbehu nároku na príspevok s nárokom na starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok alebo na dôchodok za výsluhu rokov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a prídavku k dôchodku podľa tohto zákona patrí oprávnenému podľa jeho voľby príspevok alebo dôchodok s prídavkom k dôchodku.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o:

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
- c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

Z potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu, Bratislava z 25.11.2013 je zrejmé, že navrhovateľ vykonával službu v Policajnom zbore SR v rozsahu viac ako 20 rokov a po ukončení služobného pomeru mu bol priznaný od 01.09.1998 výsluhový dôchodok za výkon služby v rozsahu 35 rokov od 01.08.1963 do 31.8.1998 v I. kategórii funkcií. Zo služobného pomeru bol uvoľnený dňom 31.08.1998. Podľa žiadosti o starobný dôchodok po tomto dni nebol zamestnaný, bol evidovaný ako nezamestnaný od 01.09.1998 do 31.08.2002 .

Navrhovateľ, narodený XX.XX.XXXX, splnil všetky podmienky nároku na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. dňom XX. X. XXXX, ktorým dovŕšil vek 55 rokov, lebo k tomuto dňu získal viac ako 25 rokov zamestnania a vykonával viac ako 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré je prechodným ustanovením, sa výsluhový príspevok, na ktorý vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d/ a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti tohto zákon.

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z.z. od 1. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 1. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajtom najskôr vzniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. však nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok tých policajtov, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu XX. X. XXXX. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu požiadal žiadosťou z 02.12.2013 od 10. júna 1999.

Navrhovateľ po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol naďalej nepretržite zamestnaný. Vzhľadom na to sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Kompetencia príslušných orgánov Ministerstva vnútra SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení policajtov, teda aj o nároku na starobný dôchodok (prípadne o jeho zvýšení za dobu ďalšieho poistenia), nie je v danom prípade ustanovením § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. dotknutá, keďže navrhovateľ nebol od vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný.

V danej veci je na postúpenie veci príslušnému správne orgánu potrebné aplikovať ustanovenie § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ako všeobecného predpisu upravujúceho správne konanie, keďže zákon č. 461/2003 Z.z. taký postup nerieši a upravuje postúpenie len v prípade miestnej, resp. vecnej nepríslušnosti organizačných zložiek Sociálnej poisťovne.

Z toho dôvodu odvolací súd nepovažoval námietku navrhovateľa za dôvodnú, že odporkyňa má rozhodovať o jeho nároku na starobný dôchodok z dôvodu, že existoval jeden spoločný systém dôchodkového zabezpečenia; v čase vzniku jeho nároku na starobný dôchodok (XX.XX.XXXX) mal a naďalej má kompetenciu na rozhodovanie o tomto nároku príslušný orgán Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb.).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť. Táto kompetencia, patrí príslušnému orgánu Ministerstva vnútra SR.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Aj keď odporkyňa dospela k správne mu záveru, že nie je v jej kompetencii posúdiť žiadosť navrhovateľa o prehodnotenie sumy starobného dôchodku, nie je oprávnená o tejto žiadosti vôbec rozhodovať. Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa na rozhodnutie príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb.).

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Aj keď odporkyňa dospela k správne mu záveru, že nie je v jej kompetencii posúdiť žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok, nie je oprávnená o tejto žiadosti vôbec rozhodovať a z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa v súlade s § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (keďže postúpenie veci príslušnému orgánu zákon č. 461/2003 Z.z. nerieši) na rozhodnutie príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (§ 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 150 ods.1 O.s.p., lebo tvrdenia navrhovateľa v konaní neboli dôvodom, pre ktorý bolo rozhodnutie odporkyne zrušené a vec jej vrátená na ďalšie konanie.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.